

Journalism & Mass Communication Paper II

वृत्तपत्रविद्या आणि जनसंज्ञापन

प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 75 Minutes]

[Maximum Marks : 100

Note : This Paper contains **Fifty (50)** multiple choice questions. Each question carries **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : ह्या प्रश्नपत्रिकेमध्ये एकूण **पन्नास (50)** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

1. Which of the following is <i>not</i> understood through Content Analysis ? (A) Nature of communication content (B) Portrayal of particular group (C) Expectations of the receivers of communication content (D) Comparison of media content to the real world	1. आशय विश्लेषणातून खालीलपैकी काय समजू शकत नाही ? (A) संज्ञापन आशयाचे स्वरूप (B) एखाद्या विशिष्ट गटाचे चित्रण (C) संज्ञापन आशयाच्या ग्रहणकर्त्यांच्या अपेक्षा (D) माध्यम आशयाची वास्तविक जगाशी तुलना
2. Which one of the following is a correct hierarchy in a newspaper newsroom ? (A) Sub-Editor, Chief-Sub-Editor, Editor, News Editor (B) Copy-Editor, Sub-Editor, Executive Editor, News Editor (C) News Editor, Chief-Sub-Editor, Executive Editor, Editor (D) Sub-Editor, Chief Sub-Editor, News Editor, Editor	2. वर्तमानपत्राच्या वृत्तदालनातील खालीलपैकी कोणती रचना योग्य आहे ? (A) उपसंपादक, मुख्य उपसंपादक, संपादक, वृत्तसंपादक (B) कॉपी संपादक, उपसंपादक, कार्यकारी संपादक, वृत्तसंपादक (C) वृत्तसंपादक, मुख्य उपसंपादक, कार्यकारी संपादक, संपादक (D) उपसंपादक, मुख्य उपसंपादक, वृत्तसंपादक, संपादक

[P.T.O.]

3. Which ad slogan is *not* correct ?
- (A) BSNL—Connecting India
- (B) LAKME—Make-up that survives the day
- (C) BOROPLUS—At work at leisure
- (D) TAJ Holidays—“Every thing looks beautiful when you are with me”.
4. Raymond Williams introduced the Popular Culture Theory. What is *not* included in his theory ?
- (A) Folk Stories
- (B) Ballads
- (C) Folk Theater
- (D) Mythologies
5. Who was the anchor of the reality show ‘Sach Ka Samana’ ?
- (A) Rajdeep Sardesai
- (B) Rajiv Khandelwal
- (C) Rajat Kapoor
- (D) Kiran Bedi
3. पुढीलपैकी कोणती जाहिरात घोषणा (अँड स्लोगन) योग्य नाही ?
- (A) बीएसएनएल -कनेक्टिंग इंडिया
- (B) लॅकमे - मेक-अप दॅट सर्वाइव्हज् द डे
- (C) बोरोप्लस - अँट वर्क, अँट लीजर
- (D) ताज हॉलिडेज - ‘एव्हरीथिंग लुक्स ब्युटीफुल व्हेन यू आर विथ मी’
4. रेमंड विल्यम्स यांनी ‘लोकप्रिय संस्कृती’चा (पॉप्युलर कल्चर) सिद्धांत मांडला. या सिद्धांतात पुढीलपैकी कशाचा समावेश नाही ?
- (A) लोककथा
- (B) लावण्या-पवाडे
- (C) लोकनाट्य
- (D) मिथक कथा
5. ‘सच का सामना’ या रिअॅलिटी शोचे सूत्रधार कोण होते ?
- (A) राजदीप सरदेसाई
- (B) राजीव खंडेलवाल
- (C) रजत कपूर
- (D) किरण बेदी

6. Who was *not* the Chairman of the Press Council of India ?
- (A) Justice R.S. Sarkaria
(B) Justice P.B. Sawant
(C) Justice K.G. Bala Krishnan
(D) Justice G.N. Ray
6. पुढीलपैकी कोण भारतीय वृत्तपत्र परिषदेचे (प्रेस कौन्सिल) अध्यक्ष नव्हते/नाहीत ?
- (A) न्या. आर. एस. सरकारिया
(B) न्या. पी. बी. सावंत
(C) न्या. के. जी. बालकृष्णन
(D) न्या. जी. एन. रे
7. 'Story telling' in news writing means :
- (A) Writing a news as told by the sources
(B) Writing a news in inverted pyramid structure
(C) Writing a news in narrative way and keeping the readers' interest alive
(D) Writing a story for children
7. बातमीलेखनात 'कथाकथन' म्हणजे :
- (A) स्रोतांकडून समजली तशी बातमी लिहिणे
(B) उलट्या त्रिकोणाच्या पद्धतीने बातमी लिहिणे
(C) वाचकांचा रस टिकून राहण्यासाठी वर्णनात्मक पद्धतीने बातमी लिहिणे
(D) लहान मुलांसाठी गोष्ट लिहिणे

8. The daily newspaper 'Le Figaro' is published from :
- (A) Bonn
(B) London
(C) Paris
(D) Venice
9. Maxwell McComb and Donald L. Shaw introduced :
- (A) Social Responsibility Theory
(B) Uses and Gratification Theory
(C) Play Theory
(D) Agenda Setting Theory
10. Which is *not* an essential element of newspaper design ?
- (A) Colour
(B) Photograph
(C) Type
(D) Nut graph
8. 'ल फिगारो' हे दैनिक येथून प्रसिद्ध होते :
- (A) बॉन
(B) लंडन
(C) पॅरिस
(D) व्हेनिस
9. मॅक्सवेल मॅकोम्ब आणि डोनाल्ड एल. शॉ यांनी मांडलेला सिद्धांत :
- (A) सामाजिक उत्तरदायित्व सिद्धांत
(B) उपयोग आणि संतुष्टी सिद्धांत
(C) क्रीडा सिद्धांत
(D) 'अजेंडा सेटिंग' सिद्धांत
10. वृत्तपत्राच्या मांडणीत पुढीलपैकी कोणता घटक अत्यावश्यक नाही ?
- (A) रंग
(B) छायाचित्र
(C) टंक
(D) नटग्राफ

11. Match List I (Communication Researcher) with List II (Communication Theory) and select the *correct* answer using the code given blow these lists :

List I (Communication Researcher)	List II (Communication Theory)
(a) George Gerbner	(1) Dependence Theory
(b) Maxwell McComb and Donald L. Shaw	(2) Cultivation Theory
(c) William Stephenson	(3) Agenda Setting Theory
(d) S.J. Ball Rokeach and Melvin De Fleur	(4) Play Theory

Code :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A) (3)	(2)	(4)	(1)
(B) (4)	(3)	(1)	(2)
(C) (2)	(1)	(4)	(3)
(D) (2)	(3)	(4)	(1)

11. यादी I मधील संज्ञापन संशोधक आणि यादी II मधील संज्ञापन सिद्धांत यांच्या योग्य जोड्या लावा. त्यानुसार व संकेताच्या आधारे योग्य पर्याय निवडा :

यादी I (संज्ञापन संशोधक)	यादी II (संज्ञापन सिद्धांत)
(a) जॉर्ज गर्बनर	(1) अवलंबिता सिद्धांत
(b) मॅक्सवेल मॅकोम्ब आणि डोनाल्ड एल. शॉ	(2) मशागत सिद्धांत
(c) विल्यम स्टीफनसन	(3) चर्चाविषय निश्चिती (अजेंडा सेटिंग)
(d) एस. जे. बॉल रॉकीच आणि मेल्विन डी. फ्लीअर	(4) क्रीडा सिद्धांत

संकेत :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A) (3)	(2)	(4)	(1)
(B) (4)	(3)	(1)	(2)
(C) (2)	(1)	(4)	(3)
(D) (2)	(3)	(4)	(1)

12. DVD stand for :
- (A) Direct Visual Disc
(B) Digital Visual Daily
(C) Digital Video Disc
(D) Direct Video Disc
13. Which of the following is a digital audio recording format ?
- (A) JPEG
(B) MP3
(C) ZIP
(D) XLS
14. The technology that immediately preceded mobile telecommunication was :
- (A) Pager
(B) Fixed-point telephones
(C) Telegraph
(D) Walkie-talkie
12. 'डीव्हीडी' म्हणजे :
- (A) डायरेक्ट व्हिज्युअल डिस्क
(B) डिजिटल व्हिज्युअल डेली
(C) डिजिटल व्हिडियो डिस्क
(D) डायरेक्ट व्हिडियो डिस्क
13. खालीलपैकी कोणती डिजिटल ध्वनी-मुद्रणाची पद्धत आहे ?
- (A) JPEG
(B) MP3
(C) ZIP
(D) XLS
14. भ्रमणध्वनी संपर्कयंत्रणेच्या त्वरित आधी कोणते तंत्रज्ञान वापरले जात असे ?
- (A) पेजर
(B) स्थिर दूरध्वनी
(C) तार
(D) वॉकी-टॉकी

15. Which of the following is *not* the basic function of an advertising agency ?
- (A) Client servicing
(B) Copywriting
(C) Media planning
(D) Programme scheduling
16. Which celebrity appears in the TV advertisement of Boost ?
- (A) M.S. Dhoni
(B) Akshay Kumar
(C) Sachin Tendulkar
(D) Yuvraj Singh
17. Which of the following programmes is *not* produced by News Services Division of All India Radio ?
- (A) Samachar Prabhat
(B) Celluloid Ke Sitare
(C) Charcha Ka Vishay Hai
(D) Comments from the Press
15. खालीलपैकी कोणते, जाहिरात संस्थेचे मूलभूत कार्य **नाही** ?
- (A) ग्राहकसेवा
(B) कॉपीरायटिंग
(C) माध्यम नियोजन
(D) कार्यक्रम वेळापत्रक निश्चिती
16. 'बूस्ट' या उत्पादनाच्या जाहिरातीत कोणती प्रसिद्ध व्यक्ती दिसते ?
- (A) महेंद्रसिंह धोनी
(B) अक्षय कुमार
(C) सचिन तेंडुलकर
(D) युवराज सिंग
17. पुढीलपैकी कोणता कार्यक्रम आकाशवाणीच्या वृत्तसेवा विभागामार्फत प्रसारित होत **नाही** ?
- (A) समाचार प्रभात
(B) सेल्युलॉइड के सितारे
(C) चर्चा का विषय है
(D) कॉमेंट्स फ्रॉम दि प्रेस

18. Which was India's official entry to Academy Awards (Oscar Awards) in 2010 ?
- (A) A Wednesday
(B) Paa
(C) Three Idiots
(D) Harishchandrachi Factory
19. Which of the following *can not* be termed a Social Networking Site ?
- (A) Linked In
(B) Hi 5
(C) Orkut
(D) Wikipedia
20. Licenses to run a private FM radio station are granted by :
- (A) Prasar Bharati Corporation
(B) All India Radio
(C) Ministry of Information and Broadcasting, GoI
(D) Department of Telecommunication
18. 2010 साली भारतातर्फे ऑस्कर पुरस्कारांसाठी (ऑस्कर पुरस्कार) अधिकृतरीत्या कोणता चित्रपट सुचवण्यात आला होता ?
- (A) ए वेन्डे
(B) पा
(C) श्री इंडियट्स
(D) हरिश्चंद्राची फॅक्टरी
19. पुढीलपैकी कोणत्या संकेतस्थळाचे वर्णन सामाजिक संपर्कासाठीचे संकेतस्थळ असे करता येणार नाही ?
- (A) लिंक्ड इन
(B) हाय फाइव्ह
(C) ऑर्कुट
(D) विकिपीडिया
20. खाजगी एफ् एम् नभोवाणी स्थानक सुरू करण्याचा परवाना कोण देते ?
- (A) प्रसार भारती महामंडळ
(B) आकाशवाणी
(C) माहिती व प्रसारण मंत्रालय, भारत सरकार
(D) दूरसंचार खाते

21. Which one of these is *not* a business news channel ?
- (A) CNN
(B) CNBC
(C) NDTV PROFIT
(D) AWAZ
22. Google is a :
- (A) URL
(B) Search Engine
(C) Website
(D) Email Address
23. What does 'external validity' mean in research ?
- (A) The degree to which the results of a research are generalizable to other situations
(B) When an external examiner approves the findings of a research
(C) The degree to which the arguments are found logical
(D) The degree to which the results are based on expected conditions, rather than on extraneous conditions
21. पुढीलपैकी कोणती वाहिनी व्यापारविषयक वाहिनी नाही ?
- (A) सीएन्एन्
(B) सीएन्बीसी
(C) एन्डीटीव्ही प्रॉफिट
(D) आवाज
22. गूगल हे पुढीलपैकी काय आहे ?
- (A) यू आर् एल्
(B) सर्च इंजिन
(C) संकेतस्थळ (वेबसाइट)
(D) इ-मेल पत्ता
23. बाह्यवैधता (एक्स्टर्नल व्हॅलिडिटी) म्हणजे काय ?
- (A) एखाद्या संशोधनाचे निष्कर्ष इतर परिस्थितीतील समान विषयांना लागू होण्याचे प्रमाण
(B) बाह्य परीक्षकाने संशोधनाच्या निष्कर्षांना दिलेली मान्यता
(C) युक्तिवादाच्या तार्किकतेचे प्रमाण
(D) बाह्य परिस्थितीपेक्षा अपेक्षित परिस्थितीवर आधारित निष्कर्ष काढण्याचे प्रमाण

24. Which one of the terms is *not* related to reporting in a daily paper ?
- (A) Beat
(B) Facts
(C) Byline
(D) Serif
25. When was the SITE experiment launched ?
- (A) 1975
(B) 1972-73
(C) 1959-60
(D) 1982-83
26. Which of the following TV channels does *not* broadcast news ?
- (A) Mee Marathi
(B) Saam TV
(C) Zee Cafe
(D) TV 9
24. पुढीलपैकी कोणती संज्ञा वार्ताकनाशी संबंधित नाही ?
- (A) बीट
(B) सत्य माहिती
(C) बायलाइन
(D) सेरीफ
25. 'साइट' प्रयोग कोणत्या साली सुरू करण्यात आला ?
- (A) 1975
(B) 1972-73
(C) 1959-60
(D) 1982-83
26. पुढीलपैकी कोणती चित्रवाणी वाहिनी बातमीपत्रे प्रसारित करत नाही ?
- (A) मी मराठी
(B) साम टीव्ही
(C) झी कॅफे
(D) टीव्ही 9

27. The term 'Pay-per view' is related to :
- (A) Satellite Television viewing
(B) Watching films on hired DVDs
(C) Watching films in Cinema Hall
(D) Viewing Videos on Internet
28. What is the Mean of the following set of data ?
3, 9, 4, 5, 8, 6, 7
- (A) 5
(B) 6
(C) 8
(D) 7
29. 'Response rate' in survey research refers to :
- (A) Percentage of filled questionnaires returned to the researcher
(B) Percentage of response to an appeal
(C) Rate of responses given to open-ended questions
(D) Proportion of eligible respondents in a sample
27. 'पे-पर-व्यू' ही संज्ञा कशाशी संबंधित आहे ?
- (A) उपग्रह चित्रवाणी पाहणे
(B) भाड्याने आणलेल्या डीव्हीडीवर चित्रपट पाहणे
(C) चित्रपटगृहात चित्रपट पाहणे
(D) इंटरनेट व्हिडियो पाहणे
28. खाली दिलेल्या तथ्यांची सरासरी/मध्यबिंदू (मीन) कोणता ?
3, 9, 4, 5, 8, 6, 7
- (A) 5
(B) 6
(C) 8
(D) 7
29. सर्वेक्षण संशोधनात 'प्रतिसाद दर' याचा अर्थ :
- (A) प्रश्नावली योग्य रीतीने भरून संशोधकाकडे परत येण्याचे टक्केवारी
(B) एखाद्या आवाहनाला मिळणाऱ्या प्रतिसादाची टक्केवारी
(C) स्वेच्छोत्तरी प्रश्नांना मिळणाऱ्या प्रतिसादाचा दर
(D) नमुन्यातील पात्र प्रतिसादकांचे प्रमाण

30. Which of the following is the odd one out ?
- (A) Bhasha
(B) Univarta
(C) Hindustan Samachar
(D) Samachar . com
31. Claude Shannon and Warren Weaver's model is known as :
- (A) Democratic-Participation Media Theory
(B) Development Media Theory
(C) Social Responsibility Theory
(D) Mathematical Theory
32. During World War I which newspaper was *not* the mouthpiece of the nationalist agitation ?
- (A) New India
(B) Bombay Chronicle
(C) Maratha
(D) Bengal Gazette
30. पुढीलपैकी कोणते इतरांपेक्षा वेगळे आहे ?
- (A) भाषा
(B) युनिवार्ता
(C) हिंदुस्थान समाचार
(D) समाचार डॉट कॉम
31. क्लॉड शॅनॉन आणि वॉरेन वीव्हर प्रतिमानाशी संबंधित संज्ञापन सिद्धांत :
- (A) लोकशाही-सहभागी माध्यम सिद्धांत
(B) विकास माध्यम सिद्धांत
(C) सामाजिक उत्तरदायित्व सिद्धांत
(D) गणिती सिद्धांत
32. पहिल्या महायुद्धाच्या काळात पुढीलपैकी कोणते वृत्तपत्र राष्ट्रीय चळवळीचे मुखपत्र नव्हते ?
- (A) न्यू इंडिया
(B) बॉम्बे क्रॉनिकल
(C) मराठा
(D) बेंगॉल गॅझेट

33. Which of the following pairs is *not* correct ?

Director	Film
(A) Vijay Tendulkar	— Ghasiram Kotwal
(B) Satyadev Dubey	— Shantata ! Court Chalu Ahe
(C) Ramdas Phutane	— Sarvasakshi
(D) Vijay Mehata	— Sangtye Aika

34. Which of the following is a mismatch ?

(A) The Hindu	— Chennai
(B) Hindustan Time	— New Delhi
(C) The Times of India	— Mumbai
(D) Divya Bhaskar	— Bangaluru

35. Banner in a website is :

(A) Headline across the Home page
(B) Advertisement
(C) Link containing main theme
(D) Sitemap

33. पुढीलपैकी कोणती जोडी बरोबर नाही ?

दिग्दर्शक   चित्रपट

(A) विजय तेंडुलकर	— घाशीराम कोतवाल
(B) सत्यदेव दुबे	— शांतता ! कोर्ट चालू आहे
(C) रामदास फुटाणे	— सर्वसाक्षी
(D) विजय मेहता	— सांगत्ये ऐका

34. पुढीलपैकी कोणती जोडी बरोबर नाही ?

(A) हिंदू—चेन्नई
(B) हिंदुस्तान टाइम्स—नवी दिल्ली
(C) टाइम्स ऑफ इंडिया —मुंबई
(D) दिव्य भास्कर — बंगळुरू

35. संकेतस्थळाच्या संदर्भात 'बॅनर' म्हणजे :

(A) मुख्य पानावरील पानभर रूंद मथळा
(B) जाहिरात
(C) मुख्य लेखाला दिलेली 'लिंक'
(D) संकेतस्थळाचा नकाशा (साइट मॅप)

36. In communication research, sampling method where each subject or unit in the population has an equal chance of being selected :
- (A) Systematic sampling
(B) Stratified sampling
(C) Random sampling
(D) Cluster sampling
37. Which one of the following is *not* a tool of new age reporters ?
- (A) Mobile phone
(B) Computer
(C) Internet
(D) Photoshop
38. 'CSR' stands for :
- (A) Corporate Social Responsibility
(B) Corporate Societal Responsibility
(C) Core Social Relationships
(D) Corporate Social Reliability
36. संज्ञापन संशोधनातील या नमुनानिवड पद्धतीत लोकसंख्येतील प्रत्येक घटक/वस्तूला निवडीची समान संधी असते :
- (A) योजनाबद्ध नमुनानिवड
(B) स्तरित नमुनानिवड
(C) यादृच्छिक नमुनानिवड
(D) सामूहिक नमुनानिवड
37. आधुनिक बातमीदाराचे हे साधन नव्हे :
- (A) भ्रमणध्वनी
(B) संगणक
(C) इंटरनेट
(D) फोटोशॉप
38. 'सीएसआर' चे पूर्ण रूप काय ?
- (A) कॉर्पोरेट सोशल रिस्पॉन्सिबिलिटी
(B) कॉर्पोरेट सोसायटल रिस्पॉन्सिबिलिटी
(C) कोअर सोशल रिलेशनशिप्स
(D) कॉर्पोरेट सोशल रिलायबिलिटी

39. In the rural area the government popularises its development schemes among the people through different media. Which of the following is *not* suitable in Indian villages ?
- (A) Photographs
(B) Folk Media
(C) Door to Door Campaign
(D) Web site Information
39. ग्रामीण भागात विकास योजनांची माहिती पोहचविण्यासाठी सरकार विविध माध्यमांचा उपयोग करते. मात्र, पुढीलपैकी कोणते माध्यम बहुतांश भारतीय खेड्यांसाठी योग्य नाही ?
- (A) छायाचित्रे
(B) लोकमाध्यमे
(C) घरोघरी प्रचार
(D) संकेतस्थळाद्वारे माहिती
40. The Field Publicity Wing of I & B Ministry is mainly responsible for :
- (A) Publicity of Central Government programmes in rural areas
(B) Publicity of State Government programmes in rural and urban areas
(C) Publicity of NGOs working in the field
(D) Advertising the Prime Minister's Policies in newspapers
40. माहिती व प्रसारण मंत्रालयाच्या क्षेत्रीय प्रसिद्धी विभागाचे मुख्य कार्य असते :
- (A) केंद्र सरकारच्या कार्यक्रमांची ग्रामीण भागात प्रसिद्धी करणे
(B) राज्य सरकारच्या कार्यक्रमांची ग्रामीण भागात प्रसिद्धी करणे
(C) विविध क्षेत्रांत काम करणाऱ्या स्वयंसेवी संस्थांची प्रसिद्धी करणे
(D) पंतप्रधानांच्या धोरणांची वर्तमानपत्रांत जाहिरात करणे

41. Who was Information and Broadcasting Minister when censorship on newspapers was imposed in India after Independence ?
- (A) V.C. Shukla
(B) Bansi Lal
(C) Indira Gandhi
(D) Sanjay Gandhi
42. What can be included in the Annexure of a research report ?
- (A) List of books
(B) Tables and charts
(C) A copy of the questionnaire used for data collection
(D) Suggestions
41. स्वातंत्र्योत्तर वृत्तपत्रांवर प्रसिद्धीपूर्व नियंत्रणे लादण्यात आली, तेव्हा माहिती व प्रसारण मंत्री कोण होते ?
- (A) विद्याचरण शुक्ला
(B) बन्सीलाल
(C) इंदिरा गांधी
(D) संजय गांधी
42. संशोधन अहवालाच्या परिशिष्टात कशाचा समावेश करता येतो ?
- (A) पुस्तकांची यादी
(B) सारिण्या व तक्ते
(C) तथ्यसंकलनासाठी वापरलेल्या प्रश्नावलीची प्रत
(D) सूचना

43. Which one of the following is *not* correct ?
- (A) Inverted pyramid provides white space for layout
- (B) Inverted pyramid helps readers to get gist of the news story
- (C) Inverted pyramid is an aid to chop off a news story
- (D) Inverted pyramid helps the sub-editor to give headline to a news report
44. PIB stands for :
- (A) Press Information Board
- (B) Print Information Board
- (C) Print Information Bureau
- (D) Press Information Bureau
43. खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर नाही ?
- (A) उलट्या त्रिकोणामुळे पृष्ठमांडणीसाठी मोकळी जागा मिळते
- (B) उलट्या त्रिकोणामुळे वाचकांना बातमीचे सार समजते
- (C) उलट्या त्रिकोणामुळे बातमीत काटछाट करता येते
- (D) उलट्या त्रिकोणामुळे उपसंपादकाला बातमीला मथळा द्यायला मदत होते
44. 'पीआयबी' चे पूर्ण रूप काय ?
- (A) प्रेस इन्फर्मेशन बोर्ड
- (B) प्रिंट इन्फर्मेशन बोर्ड
- (C) प्रिंट इन्फर्मेशन ब्युरो
- (D) प्रेस इन्फर्मेशन ब्युरो

45. Colour Television was introduced in India in :
- (A) 1959
(B) 1982
(C) 1995
(D) 1971
46. Censorship on newspapers was imposed in India during the period :
- (A) 1962-64
(B) 1975-77
(C) 1978-80
(D) 1971-73
45. भारतात रंगीत चित्रवाणीची सुरुवात किती साली झाली ?
- (A) 1959
(B) 1982
(C) 1995
(D) 1971
46. कोणत्या काळात भारतात वृत्तपत्रांवर प्रसिद्धीपूर्व नियंत्रणे घालण्यात आली होती ?
- (A) 1962-64
(B) 1975-77
(C) 1978-80
(D) 1971-73

47. Internet was launched in India for general public in the year :
- (A) 1991
(B) 2000
(C) 1995
(D) 2001
48. NFDC stand for :
- (A) National Folk Development Corporation
(B) National Field Development Corporation
(C) National Film Development Corporation
(D) National Feature Development Corporation
47. सर्वसामान्य भारतीय जनतेसाठी किती साली इंटरनेटची सुविधा सुरू करण्यात आली ?
- (A) 1991
(B) 2000
(C) 1995
(D) 2001
48. 'एन्एफडीसी' चे पूर्ण रूप काय ?
- (A) नॅशनल फोक डेवलपमेंट कॉर्पोरेशन
(B) नॅशनल फिल्ड डेवलपमेंट कॉर्पोरेशन
(C) नॅशनल फिल्म डेवलपमेंट कॉर्पोरेशन
(D) नॅशनल फीचर डेवलपमेंट कॉर्पोरेशन

49. **Assertion (A)** : Children are becoming more violent.

Reason (R) : Lot of violence is depicted in cartoon programmes shown on TV channels for kids.

- (A) Both (A) and (R) are individually true, but (R) is not the correct explanation of (A)
- (B) (A) is true, but (R) is false
- (C) (A) is false, but (R) is true
- (D) Both (A) and (R) are individually true and (R) is the partial explanation of (A)

50. Which of the following *does not* belong to the group ?

- (A) Special correspondent
- (B) News Editor
- (C) Stringer
- (D) Reporter

49. **विधान (A)** : मुले अधिकाधिक हिंसक होत आहेत.

कारण (R) : मुलांसाठीच्या दूरचित्र वाणी वाहिन्यांवरील कार्टून्स कार्यक्रमांमध्ये खूप हिंसाचार दाखवला जातो.

- (A) (A) आणि (R) ही दोन्ही विधाने स्वतंत्ररीत्या सत्य आहेत; परंतु (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
- (B) (A) हे सत्य विधान आहे, परंतु (R) हे असत्य विधान आहे
- (C) (A) हे असत्य विधान आहे; परंतु (R) हे सत्य विधान आहे
- (D) (A) आणि (R) ही विधाने स्वतंत्ररीत्या सत्य आहेत आणि (R) हे (A) चे आंशिक स्पष्टीकरण आहे

50. खालीलपैकी कोणते गटातील इतरांशी जुळत नाही ?

- (A) खास बातमीदार
- (B) वृत्तसंपादक
- (C) स्ट्रिंगर
- (D) वार्ताहर

NOV - 19211/II

ROUGH WORK

NOV - 19211/11

ROUGH WORK

Test Booklet No.

प्रश्नपत्रिका क्र.

F

Signature of Invigilators

1. ....

2. ....

Seat No.

(In figures as in Admit Card)

Seat No. (In words) .....

.....

Answer Sheet No.

[Maximum Marks : 100]

Time Allowed : 75 Minutes]

Number of Pages in this Booklet : 24

Instructions for the Candidates

- Write your Seat Number in the space provided on the top of this page. Write your Answer Sheet No. in the space provided for Answer Sheet No. on the top of this page.
- Write and darken Test Booklet No. on OMR Answer Sheet.
- This paper consists of **Fifty (50)** multiple choice type of questions.
- Each item has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the responses as indicated below on the correct response against each item.
Example : (A) (B) (C) (D)
Where (C) is the correct response.
- Your responses to the items for this paper are to be indicated on the Answer Sheet only. Responses like (x) (□) (/) and **light shaded responses will not be considered/evaluated.**
- Read instructions given inside carefully.
- One Sheet is attached at the end of the booklet for rough work.
- You should return the test booklet and answer sheet **both** to the invigilator at the end of the paper and should not carry any paper with you outside the examination hall.
- Answers marked on the body of the question paper will not be evaluated.

परीक्षार्थीसाठी सूचना

- या पानावरील वरच्या कोपऱ्यात आपला आसन क्रमांक; तसेच आपणास दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- प्रश्नपत्रिका क्रमांक OMR उत्तरपत्रिकेवर दिलेल्या रकान्यात लिहून त्याप्रमाणे काळा करावा.
- या प्रश्नपत्रिकेत **पन्नास** बहुनिवड प्रश्न आहेत.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा करावा.
उदा. (A) (B) (C) (D)
जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे उत्तरपत्रिकेमध्येच द्यावीत. उत्तराच्या रकान्यामध्ये (x) (□) (/) व **अस्पष्टपणे काळे केलेले उत्तर ग्राह्य धरले जाणार नाही.**
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- कच्च्या कामासाठी प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी कोरे पान जोडले आहे.
- या पेपरची परीक्षा संपल्यानंतर प्रश्नपत्रिका व उत्तरपत्रिका **दोन्ही** पर्यवेक्षकांना परत करावी. यातील कोणताही कागद तुमच्या बरोबर परीक्षा केंद्राबाहेर नेण्यास सक्त मनाई आहे.
- प्रश्नपत्रिकेवर दर्शविलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.